

Danska ljósmóðirin undir trýsti:

- EG HEVÐI ONGAN VÆNTAÐ AT STØÐA VAR SO RING

- Tað var ein hart rakt føðideild, eg kom inn í. Har var totalt kaos, og tað var forferdiligt at vera har, sigur ein dansk ljósmóðir, sum kom til arbeiðis á føðideildini í Landsjúkrahúsinum, tá Ljósmøðrafelagið í síðstu viku tók øll undantøk í verkfallinum aftur

PÆTUR HJALMAR EVENSSON

PATURE@SOSIALURIN.FO

Mánadagin 26. november skrivaðu Ljósmøðrafelag Føroya og Figgjarmálaráðið undir avtalu, sum førði við sær, at drúgva verkfallið hjá ljósmøðrunum fekk sín enda. Ljósmøðurnar fóru í verkfall 8. november við tí fyri eyga at fáa eina lön, sum samsvaraði við stóru ábyrgdina, tær hava. Úrsliðið bleiv ein 3 ára lønarsáttmáli, har endalønin hjá ljósmøðrunum hækkar fyri hvørt ár, umframt aðrar tillagingar.

Seinastu dagarnar av verkfallinum tóku ljósmøðurnar øll undantøk aftur, og sambært serkønnum á økinum setti hetta lív og heilsu í vanda hjá barnaknum á føðideildini. Tað fekk Landsjúkrahúsið at seta seg í samband við eina danska vikarstovu, og stutt aftaná komu triggjar ljósmøður til Føroya fyri at fáa tam-arhald á rokalgju støðuni í føðideildini.

Sosialurin fingið orðið á eina av hesum ljósmøðrunum, sum greiðir frá sínari uppliving av støðuni, og hví hon valdi at koma til Føroya at arbeiða undir verkfallinum. Hon ynskir at vera dulnevnd í hesari samrøðuni.

Kaotiskt í føðideildini

Danska ljósmóðirin arbeiðir sum sjálvstøðug vikarljósmóðir, tí hon heldur, at umstøðurnar hjá ljósmøðrum í Danmark ikki eru nøktandi. Arbeiðið í Føroyum var fyri hana eitt heilt vanligt vikararbeiði, sum hon takkaði ja til, tá hon fekk møguleikan frá sínari vikarstovu. Men hon visti ikki, hvat bíðaði henni í Føroyum, tá hon tók av tilboðnum.

- Alt gekk so skjótt, og knappliga skuldi eg avstað til Føroya. So eg náddi ikki at seta meg so væl inn í tingini. Men eg hevði ongantíð væntað, at støðan var so ring, sum hon var, tá eg kom. Eg visti væl, at har var verkfall, men eg visti ikki, at tað var hatta, eg kom upp til, sigur hon, og leggur aftrat, at tað visti vikarstovan heldur ikki.

Hon kom til arbeiðis um kvøldið, og hon minnst aftur á ruðuleikan á føðideildini.

- Tað var ein hart rakt føðideild, eg kom inn í. Har var totalt kaos, og tað var bara forferdiligt at vera har, sigur ljósmóðirin, sum ikki vil fara í smálutir um ruðuleikarnar.

- Eg føldi stóra ábyrgd

Tá Ljósmøðrafelagið tók øll undantøk aftur, var tað ikki ætlanin hjá teimum, at ljósmøðuruttan frá skuldu blanda seg uppí verkfallið. Men danska ljósmóð-

irin valdi at gera tað kortini, tí hon sum ljósmóðir føldi eina ávísa ábyrgd.

- Eg havi ikki valt at arbeitt á føðistovuni í Føroyum, tí eg eri ímóti verkfallinum. Men tí eg meini, at barnakonur og nýfóðingar undir ongum umstøðum eiga at kunna verða tikin sum giðslar í einum politiskum ella økonomiskum stríði, sigur hon.

Danska vikarljósmóðirin ásannar, at hon var í einari tvístøðu.

- Tað var ein stór tvístøða, tí eg føldi jú eina stóra ábyrgd. Men eg føli bara ikki, mann kann svíkja kvinnur og sleppa teimum uppá fjall soleiðis. Tað er jú forferdiligt og farligt fyri tær, sigur hon.

Avleiðingin kundi verið eitt lív

Ann Danielsen, serlækni í kvinnusjúkum, staðfesti stutt áðrenn semjuna, at støðan á føðideildini var so álvarslig, at tað stóð millum lív og deyð. Hesum tekur dulnevnda ljósmóðirin undir við, og vísir á, at tað í verkfallsdøgnum veruliga hevur verið brúk fyri henni og hinum báðum vikarljósmøðrunum.

- Vit hava forðað fyri alvorligum og livshættisligum støðum á einari føðideild, sum hevur verið undir sera stórum trýsti, sigur hon.

Hon er ikki í iva um, hvør ringasta avleiðingin av einum framhaldandi verkfalli hevði verið.

- Tað ringasta, sum kundi hent, er, um eitt barn ella ein mamma hevði doyð. Tað er tað ultimativa. Tað er jú ein risikofull støða at føða eitt barn, tí tað snýr seg jú um lív. Har má vera onkur til staðar, og tá mann sum ljósmóðir stendur framman fyri einari føðandi kvinnu, so kann mann ikki bara fara avstað aftur, sigur hon.

Má vera ein tilbúgving

Hon heldur, at tað eigur av verða lóggivið soleiðis, at hendan søgan ikki fer at endurtaka seg. Her meinar hon, at ein neyðtilbúgving skal vera til staðar, sum ger, at onkur altíð er tøk/ur til at taka sær av akuttu støðunum, sjálvt um tað er verkfall.

- Har eigur til ein og hvørja tíð at vera ein neyðtilbúgving, sum kann traðka til og taka sær av teimum mest neyðugu ljósmøðruppgávunum, soleiðis at ljósmøður í verkfalli hava ein møguleika at blíva hoyrðar, uttan tað fær vanlukkuligar avleiðingar, sigur hon.

- Eg haldi, ljósmøður skulu hava loyvi til at fara í verkfall, men tað kann ikki passa, at tað skal vera uppá bekostning av menniskjum uppá handan máttan. Ein føðistova er jú ikki bara ein fabrikk, har okkurt materielt verður oyðilagt – hatta eru jú menniskjur, tað snýr seg um, sigur danska ljósmóðirin.

